

Sygn. akt VII U 569/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 sierpnia 2015r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Stachurska

Protokolant: Katarzyna Ponikiewska

po rozpoznaniu w dniu 6 sierpnia 2015r. w Warszawie

sprawy W. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W.

o umorzenie należności z tytułu nieopłaconych składek

na skutek odwołania W. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 4 lutego 2015r., znak: (...)

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

W. S. w dniu 25 marca 2015r. złożył do Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W., odwołanie od decyzji z dnia 4 lutego 2015r., nr (...), odmawiającej wszczęcia postępowania w przedmiocie rozpatrzenia wniosku z dnia 10 stycznia 2015r. o umorzenie należności z tytułu składek figurujących na koncie W. S., na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2012r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz. U. z 2012r., poz. 1551).

Ubezpieczony zaskarżonej decyzji zarzucił:

1. naruszenie przepisu art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 9 listopada 2012r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność poprzez bezpodstawne przyjęcie, że nie prowadził działalności gospodarczej w okresie wskazanym przez ustawę, tj. od dnia 1 września 1999r. do dnia 28 lutego 2009r. w sytuacji kiedy taka działalność gospodarcza faktycznie była prowadzona w okresie od dnia 1 czerwca 2008r. do dnia 26 grudnia 2013r. (data zawieszenia działalności). W związku z tym Zakład Ubezpieczeń Społecznych winien więc wydać decyzję o umorzeniu bądź odmowie umorzenia zaległych składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, wypadkowe w odpowiednim czasokresie;
2. naruszenie przepisu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 9 listopada 2012r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność, poprzez brak wskazania przez organ, a

właściwie zupełnie pominięcie w decyzji nr (...), kwestii, że ubezpieczony jako osoba trzecia – członek zarządu (...) sp. z o.o., jest uprawniony do złożenia wniosku o umorzenie należności, będąc odpowiedzialnym za zobowiązania w/w spółki, na podstawie decyzji znak: (...) z dnia 31 grudnia 2008r. i decyzji znak: (...) z dnia 27 czerwca 2012r.;

3. naruszenie art. 31 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych w zw. z art. 116 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. - Ordynacja podatkowa, poprzez ich niezastosowanie w przedmiotowej sprawie i wydanie decyzji o odmowie wszczęcia postępowania umorzeniowego w sytuacji, kiedy ubezpieczony w rozumieniu przepisów jest osobą trzecią – byłym członkiem zarządu (...) Sp. z o.o. i ustawa umorzeniowa winna mieć do niego zastosowanie;

4. naruszenie art. 107 § 3 k.p.a. poprzez sporządzenie lakonicznego uzasadnienia decyzji, które nie zawierało wskazania faktu jakim było pełnienie przez ubezpieczonego funkcji członka zarządu w (...) sp. z o.o. i dalej jego odpowiedzialności za zobowiązania w/w spółki na podstawie decyzji znak: (...) z dnia 31 grudnia 2008r. i decyzji znak: (...) z dnia 27 czerwca 2012r. W konsekwencji nie wiadomo, czy organ rentowy uznał ten fakt za udowodniony, ale się do niego nie odniósł w samej decyzji, czy też pominął go celowo.

W uzasadnieniu odwołania od decyzji ubezpieczony podniósł, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych w zaskarżonej decyzji błędnie wskazał, iż prowadził on działalność gospodarczą w okresie od dnia 11 kwietnia 2011r. do dnia 16 grudnia 2013r. i przez to brak jest podstaw prawnych do rozpatrywania wniosku o umorzenie należności na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2012r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność. W. S. wskazał, że prowadził działalność od dnia 1 czerwca 2008r. do dnia zawieszenia działalności, tj. do dnia 27 grudnia 2013r. Wcześniej zaś jego odpowiedzialność jako osoby trzeciej – byłego członka zarządu (...) Sp. z o.o., została ustalona decyzją znak: (...) z dnia 31 grudnia 2008r. i decyzją z dnia 27 czerwca 2012r., znak: (...). Nadmieniał przy tym, że twierdzenia Zakładu Ubezpieczeń Społecznych jakoby nie prowadził działalności gospodarczej

w okresie kiedy ustawa umorzeniowa daje podstawę do umorzenia zaległych

i nieopłaconych składek, tj. do dnia 28 lutego 2009r., są błędne. Organ rentowy błędnie wygenerował w decyzji również datę rozpoczęcia działalności, tj. dzień 11 kwietnia 2011r.

Dodatkowo W. S. podniósł, że organ rentowy w zaskarżonej decyzji nie odniósł się do kwestii jego odpowiedzialności jako byłego członka zarządu za nieopłacone składki (...) sp. z o.o. Według ubezpieczonego, z wnioskiem o umorzenie składek może wystąpić każda osoba trzecia, w tym w szczególności członek zarządu spółki z o.o., wobec którego ZUS wydał decyzję o odpowiedzialności za należności z tytułu składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe oraz wypadkowe. Podobna sytuacja ma miejsce w przypadku ubezpieczonego, który jest osobą trzecią – członkiem zarządu w rozumieniu ustawy umorzeniowej, ustawy systemowej i ordynacji podatkowej, gdyż był członkiem zarządu spółki z o.o. i organ rentowy na niego przeniósł odpowiedzialność za zobowiązania składkowe spółki, na co bezsprzecznie wskazują załączone do odwołania decyzje ZUS.

Podsumowując swoje stanowisko W. S. wskazał, że uchybieniem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych jest brak odniesienia się do kwestii możliwości złożenia wniosku o umorzenie zaległych składek na podstawie przepisu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 9 listopada 2012r., jako należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osobę trzecią (odwołanie od decyzji ZUS z dnia 4 lutego 2015r., nr (...), k. 2-4 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania wskazując, że zaskarżona decyzja jest zasadna. Organ rentowy podniósł, że

w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą płatnik zobowiązany był do opłacania należnych składek na ubezpieczenia społeczne za każdy miesiąc prowadzenia działalności gospodarczej bez uprzedniego wezwania, w obowiązującym terminie i w odpowiedniej wysokości. Z ustawowego obowiązku W. S. nie wywiązał się jednak i powstało zadłużenie. W dniu 10 stycznia 2015r. do organu rentowego wpłynął wniosek W. S. o umorzenie należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek w związku z prowadzeniem pozarolniczej działalności gospodarczej pod nazwą (...). Wedle ustaleń organu rentowego, ubezpieczony prowadził działalność gospodarczą od dnia 6 maja 2008r., przy czym, jak wynika z (...), obowiązek opłacania składek istniał od dnia 11 kwietnia 2011r. Wobec powyższego, Zakład

Ubezpieczeń Społecznych zaskarżoną decyzją odmówił wszczęcia postępowania w przedmiocie rozpatrzenia wniosku z dnia 10 stycznia 2015r. o umorzenie należności. Jednocześnie organ rentowy podkreślił, że w świetle dyspozycji art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 9 listopada 2012r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące działalność gospodarczą, zarzuty odwołania są bezzasadne. Powołany przepis wyraźnie mówi, iż do złożenia wniosku o umorzenie należności uprawnione były osoby podlegające ubezpieczeniu społecznemu z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej we wskazanym w ustawie okresie. Sam zaś fakt prowadzenia działalności nie przesądza o możliwości złożenia takiego wniosku. Organ rentowy dodatkowo zaakcentował, że W. S. we wniosku o umorzenie wyraźnie wskazał, iż wniosek dotyczy zadłużenia z tytułu działalności gospodarczej (...), a nie zobowiązań (...) sp. z o.o. (sprawa z odwołania od decyzji orzekającej o odpowiedzialności W. S. za zobowiązania spółki (...) toczy się w Sądzie Apelacyjnym w Warszawie pod sygn. akt III AUa 139/14), o czym świadczy numer NIP wskazany we wniosku (odpowiedź ZUS na odwołanie z dnia 13 kwietnia 2015r., k. 13-14 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W. S. od dnia 1 czerwca 2008r. rozpoczął wykonywanie działalności gospodarczej pod nazwą (...) z siedzibą: (...), (...) N., określając jako przeważającą działalność gospodarczą w zakresie transportu drogowego towarów. Dodatkowo określił przedmiot wykonywanej działalności jako: roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych (kod (...)), roboty związane z budową dróg i autostrad (kod (...)), roboty związane z budową linii telekomunikacyjnych i elektroenergetycznych (...), roboty związane z budową obiektów inżynierii wodnej (kod (...)), wykonywanie instalacji wodno-kanalizacyjnych, ciepłych, gazowych i klimatyzacyjnych (kod (...)), wytwarzanie i przetwarzanie produktów rafinacji ropy naftowej (kod (...)), produkcję wyrobów tartacznych (kod (...)) oraz produkcję pozostałych wyrobów z drewna; produkcję wyrobów z korka, słomy i materiałów używanych do wyplatania (kod (...)).

W dniu 11 kwietnia 2011r. ubezpieczony dokonał zmiany w nazwie swojej firmy – na (...), a kilka dni później, tj. w dniu 14 kwietnia 2011r. dokonał zgłoszenia prowadzonej działalności do ubezpieczeń społecznych z datą powstania obowiązku opłacania składek o dnia 11 kwietnia 2011r. (wypis z CEiDG, k. 12 a.s., k. 50 a.s., zgłoszenie do ewidencji działalności gospodarczej, k. 41 a.s., zaświadczenie o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej, k. 42 a.s., EDG-1 – wniosek o wpis do ewidencji działalności gospodarczej, k. 43-44v a.s., zaświadczenie o zmianie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej z dnia 13 kwietnia 2011r., k. 46 a.s., ZUS ZFA – zgłoszenie płatnika składek, a.r.).

Przedsiębiorstwo (...) sp. z o.o. prowadziło działalność gospodarczą na podstawie umowy z dnia 8 maja 1991r. sporządzonej w formie aktu notarialnego (Repetytorium (...)). W dniu 3 czerwca 1991r. dokonano rejestracji w/w spółki pod nr (...) w Wojewódzkim Sądzie Gospodarczym dla Miasta Stołecznego Warszawy XVI Wydział Gospodarczy. Spółka posiadała siedzibę w O. przy ul. (...) i nie odprowadzała należnych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych lub odprowadzała je w niepełnej wysokości. W. S. sprawował funkcję członka zarządu w w/w spółce.

Decyzją z dnia 31 grudnia 2008r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. 83 ust. 1, art. 31, art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2007r., nr 11, poz. 74 z późn. zm.), art. 107 § 1, § 2 pkt 2, pkt 4, art. 108 § 1, art. 116 § 1 i § 2 oraz art. 118 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005r., nr 8, poz. 60 z późn. zm.) stwierdził, że W. S., nr PESEL (...), jako członek zarządu w spółce (...) sp. z o.o., NIP (...), REGON (...) z siedzibą w O., ul. (...), odpowiada za zaległe należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w łącznej kwocie 54.444,05 zł, w tym na:

- ubezpieczenie społeczne w łącznej kwocie 43.725,90 zł, z czego z tytułu nieopłaconych składek za okres od grudnia 2002r. do stycznia 2004r. w łącznej kwocie 25.459,90 zł oraz z tytułu odsetek liczonych na dzień 31 grudnia 2008r. w wysokości 18.266,00 zł;

- ubezpieczenie zdrowotne w łącznej kwocie 7.608,39 zł, z czego z tytułu nieopłaconych składek za okres od grudnia 2002r. do stycznia 2004r. w łącznej kwocie 4.424,39 zł oraz z tytułu odsetek liczonych na dzień 31 grudnia 2008r. w wysokości 3.184,00 zł;

- Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w łącznej kwocie 3.109,76 zł, z czego z tytułu nieopłaconych składek za okres od grudnia 2002r. do stycznia 2004r. w łącznej kwocie 1.809,76 zł oraz z tytułu odsetek liczonych na dzień 31 grudnia 2008r. w wysokości 1.300,00 zł (decyzja ZUS z dnia 31 grudnia 2008r., znak: (...), k. 6-8 a.r.).

Następnie w dniu 27 czerwca 2012r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Inspektorat w L. na podstawie art. 123 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009r., Nr 205, poz. 1585) oraz art. 154 § 1 kodeksu postępowania administracyjnego (tekst jednolity Dz. U. z 2000r., Nr 98, poz. 1071 ze zm.) wydał decyzję nr (...), którą zmienił wcześniej wydaną decyzję z dnia 31 grudnia 2008r., znak: (...), w ten sposób, że przyjął, iż W. S. jako członek Zarządu Przedsiębiorstwa (...) sp. z o.o., NIP (...), odpowiada solidarnie ze spółką za zaległe należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Ponadto jako członek zarządu spółki Przedsiębiorstwo (...) sp. z o.o., NIP (...) nie odpowiada za zaległe należności z tytułu składek na:

- ubezpieczenia społeczne w łącznej kwocie 2.231,72 zł, w tym z tytułu nieopłaconych składek za styczeń 2004r. w kwocie 1.360,72 zł oraz z tytułu odsetek liczonych na dzień 31 grudnia 2008r. w kwocie 871,00 zł,

- ubezpieczenie zdrowotne w łącznej kwocie 337,94 zł, w tym z tytułu nieopłaconych składek za styczeń 2004r. w kwocie 205,94 zł oraz z tytułu odsetek liczonych na dzień 31 grudnia 2008r. w kwocie 132,00 zł,

- Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w łącznej kwocie 156,91 zł, w tym z tytułu nieopłaconych składek za styczeń 2004r. w kwocie 95,91 zł oraz z tytułu odsetek liczonych na dzień 31 grudnia 2008r. w kwocie 61,00 zł (decyzja ZUS z dnia 27 czerwca 2012r., nr (...), k. 9-11 a.s.).

W dniu 27 grudnia 2013r. ubezpieczony zawiesił wykonywanie działalności gospodarczej o nazwie (...) do dnia 31 maja 2014r. (potwierdzenie przyjęcia wniosku z dnia 27 grudnia 2013r., k. 45 a.s., CEIDG-1, k. 47-49 a.s.).

W. S. w dniu 14 stycznia 2015r., na podstawie przepisów ustawy z dnia 9 listopada 2012r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz. U. z 2012r., poz. 1551), złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych wniosek o umorzenie całości zadłużenia z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe, za okres objęty ustawą (wniosek z dnia 10 stycznia 2015r., a.r.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. decyzją z dnia 4 lutego 2015r., nr (...), na podstawie art. 61a § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013r., poz. 267 ze zm.) oraz art. 83b ust. 1 i art. 123 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015r., poz. 121), odmówił wszczęcia postępowania w przedmiocie rozpatrzenia wniosku W. S. z dnia 10 stycznia 2015r. (data wpływu: 14 stycznia 2015r.) o umorzenie należności z tytułu składek na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2012r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz. U. z 2012r., poz. 1551) (decyzja ZUS z dnia 4 lutego 2015r., nr (...), a.r.). W. S. odwołał się od powyższej decyzji (odwołanie od decyzji ZUS z dnia 4 lutego 2015r., nr (...), k. 2-4 a.s.).

Wskazany stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie powołanych dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, w tym w aktach ubezpieczonego. Dowody z dokumentów Sąd ocenił jako wiarygodne, gdyż korespondowały ze sobą, tworząc spójny stan faktyczny. Co istotne, strony, w tym organ rentowy, nie kwestionowały

ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, a zatem okoliczności wynikające z tych dokumentów, należało uznać za pozostające poza sporem oraz tworzące stan faktyczny w sprawie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie W. S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

(...) Oddział w W. z dnia 4 lutego 2015r., nr (...), nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią przepisu art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 9 listopada 2012 roku

o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz. U. z 2012r. poz. 1551), określanej dalej jako ustawa abolicyjna, na wniosek osoby podlegającej w okresie od dnia 1 stycznia 1999 roku do dnia

28 lutego 2009 roku obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności w rozumieniu art. 8 ust.

6 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009r., Nr 205, poz. 1585, z późn. zm.):

1. która przed dniem 1 września 2012 roku zakończyła prowadzenie pozarolniczej działalności i nie prowadzi jej w dniu wydania decyzji, o której mowa w ust. 8,

2. innej niż wymieniona w pkt 1

umarza się nieopłacone składki na te ubezpieczenia za okres od dnia 1 stycznia 1999 roku do dnia 28 lutego 2009 roku oraz należne od nich odsetki za zwłokę, opłaty prolongacyjne, koszty upomnienia, opłaty dodatkowe, a także koszty egzekucyjne naliczone przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego.

Wykładnia powołanego przepisu pozwala określić zakres podmiotowy cytowanej ustawy, który jest ograniczony wyłącznie do osób, które w okresie od dnia 1 stycznia 1999 roku do dnia 28 lutego 2009 roku podlegały obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności w rozumieniu art. 8 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Wynika to w sposób niebudzący wątpliwości z początkowej części przepisu, w którym wyjaśniono, iż umorzenia należności dokonuje się „na wniosek osoby podlegającej w okresie od dnia 1 stycznia 1999 roku do dnia 28 lutego 2009 roku obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności”. Prawo do złożenia podlegającego merytorycznemu rozpoznaniu wniosku przysługuje zatem nie każdej osobie prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą i zalegającej ze składkami, lecz tylko takiej osobie, która z tytułu prowadzenia tej działalności podlegała obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu.

Z kolei analizując uprawnienie do wszczęcia postępowania na podstawie przepisów ustawy abolicyjnej, należy brać pod uwagę art. 61 § 1 i art. 61a § 1 w związku z art. 28 Kodeksu postępowania administracyjnego. Przy tym nie należy też zapominać, że w orzecznictwie przeważa obiektywna koncepcja strony postępowania administracyjnego, według której pojęcie strony może być wyprowadzone tylko z przepisów prawa materialnego, czyli z normy prawnej, która stanowi podstawę ustalenia uprawnienia lub obowiązku (wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 19 stycznia 1995r., I SA 1326/93, Glosa 1996 nr 1). Stwierdzenie istnienia interesu prawnego wymaga ustalenia związku o charakterze materialnoprawnym między obowiązującą normą prawa a sytuacją prawną konkretnego podmiotu prawa, polegającego na tym, że akt stosowania tej normy (decyzja administracyjna) może mieć wpływ na sytuację prawną tego podmiotu w zakresie prawa materialnego. Interes ten powinien być bezpośredni, konkretny, realny i znajdować potwierdzenie w okolicznościach faktycznych, które uzasadniają zastosowanie normy prawa materialnego (wyrok Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 29 marca 2006r., VI SA/WA 2401/05, LEX nr 223329). W innym judykacie wskazano, że interes prawny to interes indywidualny, konkretny i sprawdzalny obiektywnie, a jego

istnienie znajduje potwierdzenie w okolicznościach faktycznych, będących przesłankami zastosowania przepisu prawa materialnego (wyrok NSA z 17 kwietnia 2007r., I OSN 755/06, LEX nr 337023).

Powyższe rozważania nie pozwalają jednak na usunięcie z pola widzenia art. 83 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, zgodnie z którym od decyzji Zakładu przysługuje odwołanie do właściwego sądu w terminie i według zasad określonych w przepisach kodeksu postępowania cywilnego. Od momentu wniesienia odwołania od decyzji organu rentowego sprawa staje się sprawą cywilną, podlegającą rozpoznaniu według zasad właściwych dla tej kategorii spraw. Odwołanie od decyzji pełni rolę pozwu, a zasadność odwołania musi być oceniona według przepisów prawa materialnego. Postępowanie sądowe skupia się zatem na tego rodzaju wadach decyzji, a wady spowodowane naruszeniem przepisów postępowania przed organem rentowym, pozostają w zasadzie poza przedmiotem postępowania sądowego. Podstawą rozstrzygnięcia sądowego mogą być tylko przepisy prawa materialnego i ewentualnie przepisy postępowania cywilnego, a nie przepisy procedury administracyjnej (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 23 stycznia 2014r., III AUa 3285/13, LEX nr 1425401).

W kontekście powyższych uwag podkreślić należy, iż w rozpoznawanej sprawie zaskarżona decyzja w istocie sprowadza się do odmowy umorzenia należności na podstawie przepisów ustawy abolicyjnej, a zatem Sąd, do którego wpływa odwołanie, powinien rozpoznać sprawę merytorycznie na podstawie przepisów tej ustawy i orzec, czy istnieją przesłanki ustawowe do umorzenia należności składkowych zgodnych z żądaniem wniosku i odwołania, czy też odmowa wszczęcia postępowania była uzasadniona.

Z tego punktu widzenia istotnymi dla rozstrzygnięcia sprawy okolicznościami jest to:

- czy wnioskujący o umorzenie należności w okresie od 1 stycznia 1999r. do 28 lutego 2009r. podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności w rozumieniu art. 8 ust. 6 ustawy systemowej;

- czy wnioskodawca posiadał nieopłacone składki na te ubezpieczenia za powyższy okres.

Gdyby okazało się, że wnioskodawca nie podlegał we wskazanym w ustawie abolicyjnej okresie obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym (emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu) albo też nie posiadał zaległości składkowych na te ubezpieczenia z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej, decyzja odmawiająca wszczęcia postępowania odpowiadałaby prawu, gdyż nie byłby on wtedy osobą legitymowaną do wszczęcia postępowania o umorzenie należności składkowych na podstawie przepisów ustawy z dnia 9 listopada 2012r. W przypadku przeciwnych ustaleń zaskarżona decyzja podlegałaby zmianie w całości lub w części poprzez umorzenie należności składkowych na podstawie właściwych przepisów prawa materialnego. Konkluzja powyższa znajduje potwierdzenie w przepisie art. 1 ust. 13 ustawy abolicyjnej, który stwierdza, iż Zakład wydaje decyzję o:

1) umorzeniu należności, których mowa w ust. 1 i 6 - po spełnieniu warunku, o którym mowa w ust. 10, z uwzględnieniem ust. 7, 11 i 12, lub

2) odmowie umorzenia należności, o których mowa w ust. 1 i 6 - w przypadku niespełnienia warunku, o którym mowa w ust. 10, z uwzględnieniem ust. 7, 11 i 12.

Z powołanego unormowania wynika wyraźnie, iż ma ono zastosowanie już po ustaleniu przez organ rentowy, że wniosek obejmuje należności składkowe, powstałe w okresie i z tytułu ubezpieczeń wskazanych w art. 1 ust. 1 ustawy abolicyjnej. Stąd uprawniony jest argument, zgodnie z którym jeśli wniosek nie obejmuje należności wskazanych w art. 1 ust. 1 ustawy Zakład może wydać decyzję odmawiającą wszczęcia postępowania (wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 25 września 2014r., III AUa 2902/13, Lex nr 1544674).

W rozpatrywanej sprawie W. S. zarzucał organowi rentowemu brak odniesienia się w zaskarżonej decyzji do kwestii jego odpowiedzialności jako byłego członka zarządu za nieopłacone składki w czasie kiedy istniała (...) sp. z o.o. Jednocześnie wskazywał, że z wnioskiem o umorzenie składek może wystąpić każda osoba trzecia, w tym w

szczególności członek zarządu spółki sp. z o.o., wobec którego Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydał decyzję o odpowiedzialności za należności z tytułu składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe oraz wypadkowe.

Odnosząc się do powyższego zarzutu wskazać należy, że W. S. złożył wniosek o umorzenie należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek

z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej nie jako członek zarządu (...) sp. z o.o., ale jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą

o nazwie (...), a powyższa okoliczność bezspornie wynika

z treści złożonego wniosku, w szczególności z zawartych w nim danych identyfikacyjnych płatnika (NIP, REGON, PKD, jak i numeru PESEL). Na tej właśnie podstawie Zakład Ubezpieczeń Społecznych zidentyfikował płatnika w systemie informatycznym i trafnie przyjął, że wniosek odnosi się do ubezpieczonego prowadzącego działalność jako (...). Tym samym argumentacja W. S. we wskazanym zakresie jest nietrafiona i nie mogła skutkować uwzględnieniem odwołania.

Kolejną kwestią sporną wymagającą wyjaśnienia jest okoliczność dotycząca daty, od jakiej W. S. prowadził działalność gospodarczą. Sąd podzielił stanowisko ubezpieczonego i jego pełnomocnika odnośnie do tego, iż ubezpieczony rozpoczął wykonywanie działalności gospodarczej od dnia 1 czerwca 2008r. i prowadził ją nieprzerwanie do dnia zawieszenia, tj. do dnia 27 grudnia 2013r. Data rozpoczęcia działalności nie ma jednak w świetle przepisów ustawy abolicyjnej, znaczenia pierwszorzędowego. Pełnomocnik W. S. tę właśnie datę w odwołaniu mocno akcentuje i do niej odnosi znaczącą część zarzutów wobec decyzji Zakładu. Tymczasem, jak już zostało wskazane, dla rozstrzygnięcia, czy organ rentowy miał podstawy odmówić wszczęcia postępowania istotne jest, czy W. S. prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą (...), w okresie od 1 stycznia 1999r. do 28 lutego 2009r. podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności oraz czy posiadał nieopłacone składki na te ubezpieczenia za powyższy okres. W przypadku ubezpieczonego wskazywane przesłanki nie zaistniały, tj. ubezpieczony choć prowadził działalność gospodarczą od 1 czerwca 2008r., to ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu z tego tytułu podlegał od dnia 11 kwietnia 2011r., a zatem w innym okresie niż wskazywany w ustawie abolicyjnej. Nadto ubezpieczony jako prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą (...) nie posiadał nieopłaconych składek za okres od 1 stycznia 1999r. do 28 lutego 2009r.

Z uwagi na brzmienie art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 9 listopada 2012 roku o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność, sam fakt prowadzenia działalności gospodarczej, nie może skutkować domaganiem się umorzenia w/w należności. Musi zaistnieć bowiem dodatkowo przesłanka podlegania ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności. Jak wynika ze zgromadzonego materiału dowodowego, w okresie objętym ustawą abolicyjną, tj. od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 28 lutego 2009 r. ubezpieczony prowadził działalność gospodarczą, jednak nie podlegał z tego tytułu ubezpieczeniom społecznym oraz ubezpieczeniu zdrowotnemu. Organ rentowy tą okoliczność wskazywał w zaskarżonej decyzji, jak i w odpowiedzi na odwołanie, lecz strona odwołująca zarówno w odwołaniu od decyzji, jak i na etapie postępowania sądowego nie odniosła się do tej kwestii. Natomiast cała argumentacja pełnomocnika ubezpieczonego oscylowała wokół daty, od jakiej W. S. prowadził działalność, a nie wokół tego, czy podlegał w spornym okresie ubezpieczeniu. W związku z tym, Sąd uznał, że jest to okoliczność niekwestionowana, ubezpieczony nie wskazywał bowiem by podleganie ubezpieczeniu nastąpiło od innej daty, jedynie polemizował w tym zakresie z datą rozpoczęcia działalności. Na tej podstawie organ rentowy słusznie uznał, że nie może być wszczęte postępowanie na wniosek ubezpieczonego z dnia 14 stycznia 2015r. z uwagi na brak ustawowych przesłanek do jego uwzględnienia wskazanych w art. 1 ust. 1 ustawy abolicyjnej.

Biorąc pod uwagę ustalony stan faktyczny i prawny, na podstawie art.

477¹⁴ § 1 k.p.c., należało oddalić odwołanie jako niezasadne.

ZARZĄDZENIE

(...)